

‘Incognoscibilitat’ de l’essència de Déu

Dv, 18/11/2011 per Teresa Forcades...

[Un Manament Nou](#)

La relació de comunió permet concebre un ser i una acció unitaris sense que cap persona s’erigeixi per sobre de les altres, sense que cap persona s’hagi de sotmetre a les altres. Basili concep el Fill igual al Pare en natura i, a més, concep el seu ser personal (el seu «ser Fill») com a «ser per natura imatge del Pare», o sigui (en l’expressió d’Atanasi), que l’únic que té el Fill distint del Pare és que «el Fill és Fill i el Pare és Pare»:

*El que és la imatge en les coses d’ací per imitació, **el mateix és allà el Fill per natura**. I així com en l’art la semblança es realitza segons la forma, de la mateixa manera en la natura divina, que és simple, **el principi d’unitat està en la comunió de la divinitat** (18.45).*

Contra els qui afirmaven que l’essència de la divinitat és la inengendrabilitat i per això consideraven el Pare l’única persona trinitària divina en sentit ple (ex. Eunomi, contra les idees del qual havia escrit Basili la seva primera obra teològica), Basili defensa la radical incognoscibilitat de l’essència de Déu:

*Aquesta boca [el Fill que és la Paraula] s’ha d’entendre d’una manera divina, i l’alè [l’Esperit] com una substància vivent, amb poder de santificar. **Amb això queda declarat el consorci, però el mode de l’existència resta indicible** (18.46).*

Coneixem, perquè Déu ens ho ha volgut revelar, que en Déu hi ha Pare, Fill i Esperit i que el Fill és ‘com la boca’ i l’Esperit ‘com l’alè’, però queda clar que aquest coneixement deixa intacte la transcendència divina i que aquests exemples s’han d’entendre de manera analògica:

*I tu, que per analogia pots passar a les coses invisibles partint de les visibles, glorifica l’autor en el qual foren creades totes les coses, visibles i invisibles, principats, potestats, poders, trons, dominacions i altres encara de natura racional, si és que hi són. I, en la creació d’aquestes, eleva’t **a la causa principal de tot el que es fa: el Pare; la causa demiúrgica: el Fill; la causa perfeccionant: l’Esperit** (16.38).*

[\(Extret de Ser persona, avui: estudi del concepte de ‘persona’ en la teologia trinitària clàssica i de la seva relació amb la noció moderna de llibertat. Teresa Forcades i Vila. Publicacions de l’Abadia de Montserrat\).](#)